

hann í árávis hefur togast við kommununa um at fáa gjørt nakað við tilgongdina til viðtaluhöli hansara.

- Her eru 40 trappur, og nógv sjúk sleppa ikki til mín. Hjartasjúklingar eru bláir, tá teir einaferð eru komnir upp trappurnar. Eg havi stríðst, og landslæknin hefur gjørt tað sama, men einki hendir, og nú finni eg meg ikki í meira, sigur Jaspur.

Hann gremur seg ikki um, at fólkinu eru verri fyri, enn tey vóru fyri nokrum árum síðan. Tá broytingina hevði hann væntað, men hon kom ikki. Kanska er orsøkin, at klaksvíkingar hóast alt ikki eru so svartskygdir, men finga móði aftur, tá flakavirkio kundi halda fram.

Fáa ikki pengarnar inn

Andor Ellefsen er formaður í Kommunulæknafelagnum. Hann áðannar, at vaktararbeiðið hjá kommunulæknunum ger teir so bundnar, og at teir fáa ov lítið fyri sítt arbeiði, og at hetta fær summar at gevast, og teir yngri ikki at søkja.

Samstundis er trot á læknunum bæði í Noregi og í Danmark. Har eru umstøðurnar so nógvur ferðir betri, og tí fara fleiri hiðani.

Kommunulæknafelagið streingir nú á landsstýrið fyri at fáa skipanina við C-limum í sjúkrakassunum broytta. C-limirnir eru ein stórir trupuleiki hjá kommunulæknunum. Í Havn eru 10-15% av øllum C-limir.

Hesi fólk rinda limagjald til sjúkrakassan, men tey fáa einki endurgjald frá sjúkrakassanum. Hesi fólkinu skulu rinda fyri læknaviðtal, men tað er verri en so aaltíð, at læknin fær pengarnar inn, tí fólkinu eiga kanska einki.

- Tað er ein vánalig skipan, eisini tí tað kunnu fólk, sum halda seg aftur í at fara til lækna, tí tey ikki eiga fyri rokningina, sigur Andor.

Kommunufelagið hefur

tosað við landsstýrið um alt hetta, og Andor hefur skilt, at landsstýrið hevur okkurt í hyggju. Felagið heldur, at landsstýrismaðurin í almannag- og heilsumálum nú skal hava stundir til at koma við onkrum.

Kommunulæknarnir hava sjálvir skyldina

Nakrir føroyskir læknar hava útbúgvinga, sum skal til fyri at fáa kommunulæknastarv. Eingin teirra vil hava omanfyri nevndu leysu størvini. Fleiri biða, til eitt starv um ikki so langa tíð verður leyst.

Jenis av Rana er ein teirra. Hann arbeiðir í lötuni á Landssjúkrahúsnum, har ikki er trupult at fáa arbeiði.

Hann heldur arbeiðskorini hjá kommunulæknunum ikki líkjast nokrum, hvørki á bygð ella í bý.

Tað er heilt óhugnaligt, heldur hann.

Tað er ov mikið av fólki til hvønn av teimum sjei kommunulæknunum í Havn, men tað hefur minni at siga fyri lönina, hvussu nógv fólk hvør lækni hefur.

- Í Havn fær kommunulæknin meira lön, jú fleiri viðtalur hann hefur.

Kommunulæknin átti at havt fasta lön og kunnað givið sær stundir til hvønn sjúklingin, sigur Jenis, sum harvið ikki sigur, at kommunulæknarnir skunda alt ígjøgnum, men teir kunnu freistast til tað. Handa skipanin kann ikki brúkast, tá ein arbeiðir við menniskjum. Hon er betur eignað á einum virki, sigur Jenis.

Hann hefur lítlan hug at fara aðrastaðni í landið at arbeiða sum lækni, tí tað kann hann ikki bjóða síni familju at skula vera so bundin.

- Men eg haldi, at kommunulæknarnir sjálvir hava skyldina av, at støðan er so vánalig. Kommunulæknafelagið hefur als ongan fakfelagspolitikk, og hesum haldi eg, teir flestu taka undir við mær í. Komm-

unulæknafelagið hefur einki gjørt fyri at bota um viðurskiðini, sigur Jenis.

Hann hevði havt hug at farið til Suðuroyar at arbeiðt sum kommunulækni, men ikki so leingi sum har eru tvey læknadømi. Hevði øll oyggin verið eitt læknadømi, og teir vóru fyra, sum skiftust, hevði hann søkt hagar.

Fyribils heldur hann fram á Landssjúkrahúsnum, har læknarnir hava fri, tá vaktirnar eru av. Arbeiðir ein sjúkraklæknin bara vanligu tíð, er lönin ikki so ógvísig, men sjúkraklæknarnir kunnu taka fleiri vaktir á seg, tá teir eru illa mannadír, og faa minst líka nógv berturúr sum kommunulæknarnir.

Seta nevnd

Skulu kommunulæknarnir í Føroyum nakrantíð vænta sær, at landsstýrið skilir teir, so verður tað nú, tí landsstýrismaðurin í heilsu- og almannamálum er sjálvur royndur kommunulækni.

Andreas Petersen skilir trupulleikarnar til fulna og hefur eisini sett sær fyri at gera nakað við teir.

Eitt tað fyrsta verður at seta eina nevnd, sum skal lýsa trupulleikarnar til botns og koma við uppskotum um, hvat gerast kann. Í hesi nevnd skulu sita umboð fyri Kommunulæknafelagið, Kommunufelagið, landsstýrið, landslæknan og kanska eisini sjúkrakassarnar. Kommunulæknarnir hava sáttmálar bæði við landsstýrið og við sjúkrakassarnar.

Vaktararbeiðið hjá kommunulæknunum er ov tyngjandi og samsýningin svarar ikki til arbeiðsbyrðuna. Tað er ov strævið hjá teimum at vera so bundnir, tí teir koma at svíkja sína familju og kunnu ikki vera við til nakað annað enn arbeiði.

Andreas Petersen, landsstýrismaður, vónar tað fer at eydnast út á várið at fáa givið kommunulæknunum betri kor, so teir støðast

Ymisk viðurskipti

Ein trupulleikin er, at vit ikki kunnu brúka donsku skipanina. Tað ber til í Havn, har fólk búgva tætt, at hava eitt rimiligt tal av fólki til hvønn lækna, men tað ber ikki til á smærri oyggjum.

Í mun til fólkatalið er nógv við tveimum fulltíðarstørvum á Sandoynni og í Vágum, men har er neyðugt at hava tveir og samsýna teimum við lön og meira frítíð fyri arbeiðsbyrðuna av at hava so nógvur vaktir, heldur Andreas Petersen.

Øðrvisi samstarv

Hann heldur, tað hevði hjálpt væl, um Suðuroyggin hevði verið eitt læknadømi við fyra læknunum, sum samstarvaðu við teir báðar læknarnar á sjúkraklæknunum. Men tað er at gera upp við vanahugsan, og tað er ikki altíð so lætt.

Tað sama í Klaksvík. Tað skuldi borið til at lagt skipanina um, so kommunulæknarnir eisini vóru á sjúkraklæknunum og kanska høvdu viðtal har eisini. Hetta hevði eisini havt tann

fyrimun, at á sjúkraklæknunum eru jú sjukrasystar, sum komu upp í skipanina.

Andreas Petersen heldur tað vera vert at hugsa um, um ikki Vestmanna og Kollafjørður kundu verið í læknadømi saman við Havnini. Aðrastaðni hava kommunulæknarnir líka stór øki, og nú bergholið er komið, skuldi borið til.

- Upp á henda mátan kundu fleiri kommunulæknar koyrt sjúklingar á sjúkraklæknin í staðin fyri sjálvir at viðgera teir, sigur Andreas Petersen. Hann nevnr tað lögna í, at deitur t.d. ein cysturoyingur og fær hol á hövdið, skal sjúklingurin sjálvur (ella sjúkrakassin) gjalda rokningina

uppá 200 krónur, men tað er ókeypis hjá fólki t.d. í Havn at fáa hol á hövdið, tí tey fara beint á sjúkraklæknin.

- Tað er eisini ein spurningur, um kommunulæknaviðtalurnar eiga at vera privatar fyrirkur. Hetta má takast við, tá nevndin fer til verka, sigur Andreas Petersen.

- Fyrr var tað eitt kall at vera lækni, og eingin setti nakað spurnartekin við, at kona læknin hjálpti til og fekk einki fyri tað. Framvegis noyðast konurnar at hjálpa, men tað ber ikki til at krevja, tí konurnar hava sjálvar sítt arbeiði at røkja, sigur Andreas Petersen.

randi

Vágur hefur leingi bara havt ein lækna. Tá so einasti læknin, Óli Bech fór í farloyvi, stóð á at finna avloysara. Nú ætlar hesin sær svað aftur. Um høgtíðina hefur eingin lækni verið í Suðuroyar sunnaru helvt

NYREDONOR TESTAMENTER

JEG HAR ET...

HAR DU?

NYREDONOR-TESTAMENTER er GRATIS how ...

LANDSFORENINGEN FOR NYREDONOR I DANMARK

— sendt på oplysninger, ledelse, og i ledelsestjenesten —

Kvinnuhúsið

Ráðgevingin hjá Kvinnuhúsinum er opin hvønn hóskvöld frá kl. 19.00-21.00, inngongd hjá KFUM, Oman Plisuvárða 2, ella á tlf. 17200.

Kvinnuhúsið er opið gerandisdagar frá kl. 10.00-16.30. Telefonin, 17200, svarar hvønn dag frá kl. 10.00 tyrrapart til kl. 7.00 á morgni.